

Poznań, dnia 30 lipca 2021 r.

WK-0911/12/2021

Pan
Marian Wielgosik
Burmistrz Miasta i Gminy
Chocz

Wystąpienie pokontrolne

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), informuję o wynikach kompleksowej kontroli gospodarki finansowej obejmującej rok budżetowy 2020, a w miarę potrzeb także inne lata.

Wyniki kontroli wykazały nieprawidłowości i uchybienia opisane w protokole, podpisanym w dniu 02 czerwca 2021r., spowodowane nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, a mianowicie:

I.

1. W zakresie prowadzonych ksiąg rachunkowych i ewidencji księgowej stwierdzono nieprawidłowości naruszające przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351, ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911, ze zm. a od dnia 03.03.2020 r. Dz. U. z 2020 r. poz. 342).
- 1) W wykazie programów zawartym w Załączniku Nr 5 do Zarządzenia Nr 58/2015 Burmistrza Gminy Chocz z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie ustalenia dokumentacji opisującej zasady rachunkowości wraz ze zmianami załącznika Nr 5 wprowadzonymi: Zarządzeniem Nr 11/2018 z dnia 15 marca 2018 r.; Zarządzeniem Nr 65/2019 z dnia 27 grudnia 2019 r. oraz Zarządzeniem Nr 54/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r., nie określono aktualnej wersji oprogramowania i daty przyjęcia do użytkowania, czym naruszono przepis art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy o rachunkowości.

Nieprawidłowość polegającą na braku określenia aktualnej wersji oprogramowania i daty przyjęcia do użytkowania, stwierdzono także w wyniku poprzedniej kompleksowej kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej za rok 2016. W wystąpieniu pokontrolnym WK-". W informacji o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych z dnia 26 kwietnia 2018 r. Burmistrz Gminy odnośnie wniosku nr 1 podał, że „Zarządzeniem Burmistrza Nr 11/2018 z dnia 15 marca 2018r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 58/2015 Burmistrza Gminy Chocz z dnia 18 grudnia 2015r. w sprawie ustalenia dokumentacji opisującej zasady

rachunkowości dokonano uzupełnień i zmian w zakresie wskazanym w protokole z przeprowadzonej kontroli – w Załączniku nr 5 do Zarządzenia stanowiącym „Wykaz zbioru danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych” określono wersję oprogramowania i daty przyjęcia programów do użytkowania”.

- 2) W bilansie z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego sporządzonym z datą 26.03.2021 r. nieprawidłowo wykazano:
  - Poz. I.1.2 – Pozostałe środki pieniężne – wykazano 83.497,00 zł, z konta 140 „Środki pieniężne w drodze” wynikała wartość 1.499,00 zł, poz. została zawyżona o kwotę 81.998,00 zł;
  - Poz. II.2. – Należności od budżetów – wykazano 5.824,35 zł, z konta 224 „Rozrachunki budżetu” wynikała wartość udziałów z Ministerstwa Finansów w kwocie 81.988,00 zł i rozrachunków z tytułu VAT w kwocie 5.824,35 zł, pozycja została zaniżona o kwotę 81.998,00 zł;Powyższe naruszyło zasady sporządzania bilansu określone w art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy w związku z § 23 i 29 rozporządzenia.
W trakcie czynności kontrolnych sporządzono korektę bilansu.
- 3) Wszystkie raporty kasowe sporządzone w roku 2020 zostały nieprawidłowo podliczone. Nie wykazywały prawidłowych obrotów strony zarówno dla przychodów i rozchodów jak i stanu poprzedniego i obecnego kasy. W związku z tym, że raporty kasowe stanowią zbiorcze dowody księgowo wadliwe ich sporządzanie naruszyło art. 21 w związku z art. 22 ustawy.
- 4) Środki finansowe znajdujące się na rachunku bankowym z tytułu lokaty w kwocie 1.051.098,00 zł zostały zaewidencjonowane w budżecie Miasta i Gminy Chocz na koncie analitycznym do konta 133 „Rachunek budżetu” oraz w ewidencji Urzędu Miejskiego Gminy Chocz na koncie 139 „Inne rachunki bankowe”. Środki te zostały wykazane w bilansie budżetu na dzień 31.12.2020 r. Podstawą do zaewidencjonowania wymienionych środków pieniężnych w księgach budżetu i w księgach jednostki był ten sam dowód księgowy – wyciąg bankowy.
Powyższe naruszyło art. 24 ust. 2 i ust. 3 w związku z art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy.
W trakcie czynności kontrolnych dokonano korekty w księgach jednostki budżetowej poprzez wystornowanie błędnego księgowania.
- 5) Zapłatę części odsetek od kredytów i pożyczek oraz zwrot nadpłaty odsetek księgowano z pominięciem konta 134 „Kredyty bankowe” i konta 260 „Zobowiązania finansowe” w korespondencji z kontem 909 „Rozliczenia międzyokresowe”. W związku z powyższym obroty tych kont zostały odpowiednio: zawyżone o kwotę 1.149,24 zł i zaniżone o kwotę 52.332,82 zł. Stanowiło to naruszenie zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia.
- 6) Dokonano zapłaty rachunku Nr 2 z dnia 27.01.2020 r. za „prowadzenie Grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych” w miesiącu styczniu 2020 r., który zawierał błąd rachunkowy. Zleceniobiorca przedłożył rachunek z wyliczeniem: 12 godzin x 58,00 zł = 698,00 zł i tak wyliczona kwota została przekazana zleceniobiorcy. Kwota należna wynikająca z poprawnego wyliczenia wynosi 696,00zł. Sprawdzenie pod względem formalnym i rachunkowym dokonane zostało przez referenta ds. księgowości budżetowej i płac.
Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy błędy w dowodach źródłowych zewnętrznych obcych i własnych można korygować jedynie przez wysłanie kontrahentowi odpowiedniego

dokumentu zawierającego sprostowanie, wraz ze stosownym uzasadnieniem, chyba że inne przepisy stanowią inaczej.

Stosownie do § 5 pkt 11 i § 8 Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych dla Urzędu Miejskiego Gminy Chocz, wprowadzonej Zarządzeniem Nr 58/2015 Burmistrza Gminy Chocz z dnia 18.12.2015 r. „*sprawdzenie pod względem formalno-rachunkowym polega na ustaleniu czy wystawione zostały w sposób technicznie prawidłowy, zawierają wszystkie elementy prawidłowego dowodu oraz, że ich dane liczbowe nie zawierają błędów arytmetycznych. Nieprawidłowości formalno-rachunkowe powinny być skorygowane w sposób ustalony dla poprawienia błędów w dowodach księgowych. Zgodnie z § 8 dokument księgowy przed ujęciem w księgach rachunkowych podlega kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej. Kontrola pod względem formalno-rachunkowym przeprowadzana jest przez pracownika komórki finansowej. Sprawdzenie rachunków pod względem formalno-rachunkowym polega między innymi na zbadaniu czy dowody księgowe nie zawierają błędów arytmetycznych. Dokonanie sprawdzenia winno być stwierdzone na dowodzie poprzez umieszczenie i podpisanie następującej klauzuli: „Sprawdzono pod względem formalno-rachunkowym dnia ... podpis. Zapłacono przelewem dnia ... podpis”. Klauzulę podpisuje pracownik księgowości dokonujący tej operacji*

2. Kontrola sprawozdań budżetowych za rok 2020 przeprowadzona w oparciu o rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393, ze zm., a od dnia 11.09.2020 r. Dz. U. z 2020 r. poz. 1564) wykazała, że w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Miejskiego Gminy Chocz Rb-27ZZ nieprawidłowo wykazano kolumnę w zakresie dochodów przekazanych, która została zaniżona o kwotę 4,65 zł. Powyższe naruszało § 6 ust. 1 pkt 3 i § 6 ust. 1 pkt 3, 4 i 6 załącznika nr 39 do rozporządzenia.

Nieprawidłowość polegającą na nieprawidłowym wykazaniu danych w sprawozdaniu, stwierdzono także w wyniku poprzedniej kompleksowej kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej za rok 2016. W wystąpieniu pokontrolnym WK-0911/65/2017 z dnia 28 marca 2018r. sformułowano wniosek pokontrolny nr 6. W informacji o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych z dnia 26 kwietnia 2018 r. Burmistrz Gminy w odniesieniu do wniosku nr 5 podał, że „Sprawozdanie jednostkowe Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami będzie sporządzane w sposób określony w Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącego załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej”.

3. W wyniku kontroli wykonywania obowiązków organu podatkowego w zakresie prawidłowości wymiaru, poboru i egzekucji oraz poprawności ewidencji podatków w badanej w trakcie kontroli próbie stwierdzono nieprawidłowości naruszające przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900, ze zm., a od dnia 31.07.2020 r. Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, ze zm.), a mianowicie:

- 1) Nie zabezpieczono na majątku podatnika zaległości w łącznym zobowiązaniu pieniężnym z lat przed 2016 do 2018 w kwocie łącznej 19.636,83 zł, a takie prawo przysługuje organowi podatkowemu na podstawie art. 34. § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020. poz. 1325).

Z wyjaśnienia Inspektora ds. księgowości podatkowej wynika, że „Zaległość z lat przed 2016 do 2018 nie zabezpieczone hipotecznie stanowiących wartość 19.636,83 zł. Na całą zaległość pochodzącą z lat przed 2016 do 2018 roku zostały wystawione tytuły wykonawcze skierowane do organów egzekucyjnych w celu przymusowej egzekucji należności pieniężnych. Powyższe zaległości nie zostały zabezpieczone hipoteką, ponieważ dotyczą podatników, z których urząd skarbowy dokonuje częściowej egzekucji środków pieniężnych wynikających z tytułów wykonawczych, są to podatnicy wobec których możliwa jest egzekucja pieniężna.

Realizacja tytułów wykonawczych przez naczelnika Urzędu Skarbowego (zastosowanie środka egzekucyjnego) przerywa bieg przedawnienia. W ciągu 2020 roku kilkakrotnie kierowano zapytania do Naczelników Urzędów Skarbowych w Jarocinie, Kaliszu, Poznaniu o sposób realizacji tytułów wykonawczych. Tytuły wykonawcze na powyższą kwotę są w dalszym ciągu w realizacji organów egzekucyjnych”.

- 2) Organ podatkowy przyznając w 2020 r. zwolnienie i ulgę w podatku rolnym z tytułu nabycia gruntów (Decyzja nr Fn.3123.7.2020 z dnia 27.03.2020 r.), nieprawidłowo określił termin końcowy stosowania zwolnienia z podatku rolnego, a mianowicie wskazano termin zwolnienia w podatku rolnym z tytułu nabycia gruntów od dnia 01.03.2020 r. do dnia 28.02.2025 r., podczas gdy prawidłowo zwolnienie winno być stosowane do dnia 31.01.2025 r. Podstawą przyznania ulgi był zakup gruntu dokonany Aktami Notarialnymi z dnia 20.01.2020 r. oraz z dnia 14.01.2020 r.

Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1892 ze zm., a od dnia 08.07.2019 r. Dz. U. z 2019 r. poz. 1256, ze zm.) okres zwolnienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, wynosi 5 lat, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu w którym zawarto umowę sprzedaży gruntów lub prawa wieczystego użytkowania, ustanowiono prawo wieczystego użytkowania gruntów lub objęto grunty w trwałe zagospodarowanie w drodze umowy.

Nieprawidłowość polegającą na wskazywaniu nieprawidłowego okresu obowiązywania zwolnienia od podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów rolnych, stwierdzono także w wyniku poprzedniej kompleksowej kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej za rok 2016. W wystąpieniu pokontrolnym WK-0911/65/2017 z dnia 28 marca 2018r. sformułowano wniosek pokontrolny nr 6. W informacji o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych z dnia 26 kwietnia 2018r. Burmistrz Gminy w odniesieniu do wniosku nr 6 podał, że „Zobowiązano inspektora ds. wymiaru i opłat oraz księgowości podatkowej do właściwego określania w wydawanych decyzjach, na podstawie obowiązujących przepisów wynikających z ustawy o podatku rolnym, okresu obowiązywania zwolnienia od podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów rolnych”.

4. Kontrola gospodarowania odpadami komunalnymi wykazała, że dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi Gminy Chocz, wraz z pozostałymi dochodami sklasyfikowanymi w dziale 900 rozdziale 90002 wyniosły 925.647,61 zł (na kwotę planowaną 938.200,00 zł), w tym dochody z tytułu opłaty (§ 0490) wyniosły 919.709,14 zł (na kwotę planowaną 932.000,00 zł), a zrealizowane wydatki w dziale 900 rozdziale 90002 wyniosły: 1.055.779,20 zł (na planowane 1.071.342,14 zł). Różnica pomiędzy dochodami z tytułu opłaty za zagospodarowanie odpadami komunalnymi a wydatkami poniesionymi na system gospodarowania odpadami wynosi: 136.070,06 zł.

Z powyższego wynika, iż opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie została skalkulowana tak aby zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439, ze zm.) z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina mogła pokryć koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, pomimo podnoszenia w ciągu roku wysokości opłaty.

Uchwały dotyczące wysokości stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- Uchwała Nr II/5/2018 Rady Miejskiej Gminy Chocz z dnia 30 listopada 2018 r. w sprawie stawki opłaty za odbiór i gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności (stawki określone tą uchwałą obowiązywały w styczniu i lutym 2020 r.).
- Uchwała Nr XX/134/2020 Rady Miejskiej Gminy Chocz z dnia 31 stycznia 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik (stawki określone tą uchwałą obowiązywały od marca do lipca 2020 r.). Stawka za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 18,00 zł miesięcznie od mieszkańca (opłata podwyższona za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 45 zł).
- Uchwała Nr XXIII/147/2020 Rady Miejskiej Gminy Chocz z dnia 27 marca 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik.
- Uchwała Nr XXIV/157/2020 Rady Miejskiej Gminy Chocz z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik (stawki określone tą uchwałą obowiązywały od sierpnia 2020 r.). Stawka za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 22,50 zł miesięcznie od mieszkańca (opłata podwyższona za gospodarowanie odpadami komunalnymi w wysokości 57 zł).

W 2020 roku usługę odbioru i transportu odpadów komunalnych zmieszanych oraz odpadów komunalnych selektywnie zbieranych z terenu Gminy Chocz (do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych ZGO w Witaszyczkach) na podstawie umowy zawartej dnia 28 grudnia 2018 roku, świadczyła spółka z ograniczoną odpowiedzialnością WM Wiatrowiec Energie z siedzibą w Nowej Wsi 22, 63-308 Gizałki. Umowa nr ZPI.271.12.2018, zawarta została na okres dwóch lat, tj. od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2020 roku. Umowa zawarta została do kwoty brutto 596.160,00 zł, a wynagrodzenie należne wykonawcy regulowane było w okresach miesięcznych – podstawą miesięcznego rozliczenia prac objętych przedmiotem umowy było ich rzeczywiste wykonanie, potwierdzone przez Zamawiającego.

Do ww. umowy zawarty został aneks nr 1 z dnia 16 listopada 2020 r. Aneksem tym zwiększona została kwota wynagrodzenia należnego Wykonawcy do 678.160,00 zł.

Wyboru wykonawcy usługi dokonano na podstawie przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych, w trybie przetargu nieograniczonego.

W załączniku Nr 2 „Wykaz przedsięwzięć do WPF” do uchwały Rady Miejskiej Gminy Chocz Nr III/20/2010 z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie zmian w uchwale w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Chocz na lata 2018 – 2031 ujęto zadanie pn. „Odbiór i transport odpadów komunalnych zmieszanych oraz odbiór i transport odpadów komunalnych selektywnie zbieranych z terenu Gminy Chocz – Odbiór odpadów komunalnych”. Okres realizacji od 2019 do 2020. Łączne nakłady finansowe kwota 700.000 zł. Limit 2019 kwota 350.000 zł. Limit 2020 kwota 350.000 zł.

Nieprawidłowość polegająca na braku zrównoważenia dochodów i wydatków w zakresie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, stwierdzono także w wyniku poprzedniej kompleksowej kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej za rok 2016. W wystąpieniu pokontrolnym WK-0911/65/2017 z dnia 28 marca 2018r. sformułowano wniosek pokontrolny nr 8. W informacji o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych z dnia 26 kwietnia 2018 r. Burmistrz w odniesieniu do wniosku nr 8 podał, że „Zostaną podjęte działania mające na celu zrównoważenie dochodów z tytułu zagospodarowania odpadami komunalnymi z kosztami prowadzenia tej działalności. W roku 2017 na bieżąco prowadzona była analiza uzyskiwanych dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ponoszonych kosztów w związku z ich odbiorem, transportem i zagospodarowaniem. Pomimo informacji nt. wyników analizy i konieczności zaangażowania środków budżetu w celu sfinansowania kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi, Rada Miejska nie podjęła decyzji o podniesieniu stawek opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Analizy w przedmiotowej sprawie przeprowadzane są na bieżąco”.

5. W sprawozdaniu Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy za 2020 rok (w dziale 2 „Składniki wynagrodzeń brutto”, wierszu 01 „Wynagrodzenia osobowe”) wykazano dane niezgodne z objaśnieniami do formularza sprawozdań zawartych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r., poz. 837). Z wyjaśnienia referenta ds. księgowości budżetowej i płac, wynika że: „Różnica pomiędzy kwotą 1240,9 tys. zł wykazaną w sprawozdaniu Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy za 2020 rok, a kwotą 1.164.503,09 zł (≈ 1164,5 tys. zł) wykazaną w sprawozdaniu RB -28S wynika z wykazania dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników jednostek sfery budżetowej w wysokości 76.4 tys. zł w pozycji 7 działu 2 sprawozdania Z-06 oraz powieleniu tej kwoty w pozycji 1 działu 2”.
6. Kontrola prawidłowości dokonywania wydatków przeprowadzona przy pomocy użytkowanego przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Poznaniu programu ACL stwierdziła przypadki dokonywania w 2020 r. wydatków ponad limit ustalony w planie finansowym Urzędu Miejskiego Gminy Chocz łącznie o kwotę 1.021,37 zł w dziale 750 rozdziale 75095 § 4610 oraz w dziale 711, rozdziale 75011 § 4110 opisanych w protokole kontroli. Dokonywanie wydatków ponad limity ustalone w planie finansowym jednostki stanowiło naruszenie zasad dokonywania wydatków określonych w przepisach art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.).

7. W wyniku kontroli terminowości regulowania zobowiązań stwierdzono, iż składkę członkowską dla Stowarzyszenia Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych za pierwsze półrocze 2020 roku w kwocie 4.470,00 zł zapłacono w dniu 14.05.2020 r. tj. 3 miesiące i 14 dni po terminie. Zgodnie bowiem z Uchwałą nr 2 z dnia 26.06.2019 r. Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia, wpłaty należało dokonać w terminie do 31.01.2020 r. Powyższe stanowiło naruszenie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
8. W zakresie kontroli prawidłowości wykorzystania dotacji związanej ze zwrotem podatku akcyzowego na podstawie ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 2188) stwierdzono, że decyzje o numerach: Fn.3151.1.232.2020 i Fn.3151.1.232.2020, nie zawierały rozstrzygnięcia o odmowie przyznania zwrotu podatku akcyzowego w wysokości przekraczającej roczny limit. W przypadku ustalenia niższej kwoty zwrotu niż kwota wynikająca z sumy załączonych do wniosku faktur, z uwagi na przekroczenie ustalonego zgodnie z przepisami prawa rocznego limitu, wniosek uwzględniono w części mieszczącej się w granicach limitu bez rozstrzygnięcia o odmowie przyznania zwrotu podatku akcyzowego w wysokości przekraczającej roczny limit. Powyższym naruszono przepisy określone w art. 5 ust. 1 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej oraz art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256).
9. Kontrola dotacji dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych wykazała, iż Gmina Chocz, po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert na podstawie § 5 uchwały Nr III/31/2018 Rady Miejskiej Gminy Chocz z dnia 20.12.2018 r. w sprawie warunków i trybu wspierania rozwoju sportu na terenie Gminy Chocz, zawarła umowę nr 1/2020 z Klubem Sportowym Proсна – Chocz – Kwileń na realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie sekcji piłki nożnej i udział w rozgrywkach ligowych”. Termin realizacji zadania określony w umowie od dnia 01.02.2020 r. do dnia 31.12.2020r. był niezgodny z terminem wynikającym z „Ogłoszenia otwartego konkursu” oraz złożonej oferty, w których wskazano termin od dnia 17.02.2020 r. do dnia 31.12.2020 r. Powyższe naruszało art. 15 ust. 4 w związku z art. 13 ust. 2 pkt 4 i art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688).
10. Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w 2020 roku zostało przekazane do Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 23 kwietnia 2021 r. a więc po terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 ze zm.).
11. Kontrola wydatków budżetowych z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1843, ze zm.) obejmowała dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy Prawo Zamówień Publicznych oraz dwa postępowania o wartości poniżej kwot określonych

w art. 4 ust. 8 ustawy, udzielone na podstawie obowiązujących w jednostce uregulowań wewnętrznych, a mianowicie:

- 1) Postępowanie przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego nr ZP.271.18.2019 pn.: „Rewitalizacja Placu 1 Maja w Chocz – etap III”. Wartość szacunkową zamówienia ustalono w oparciu o kosztorys inwestorski w kwocie 837.989,81 zł, co stanowiło równowartość 196.282,72 euro. Zamówienia udzielono w dniu 14.01.2020 r. na podstawie umowy Nr ZP.272.18.2019 zawartej z firmą GREGBUD w Nowym Oleścu na roboty pn. Rewitalizacja Placu 1 Maja w Chocz – etap III z wynagrodzeniem kosztorysowym ustalonym na podstawie cen jednostkowych w kwocie: 1.025.828,12 zł z VAT.
Kontrola przeprowadzonego postępowania oraz realizacji zadania inwestycyjnego nie wykazała nieprawidłowości.
- 2) Postępowanie przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego Nr ZP.271.1.2020 pn. „Udzielenie długoterminowego kredytu w wysokości 2.200.000,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy Chocz”. Wartość szacunkową zamówienia ustalono w dniu 18.05.2020 r. zgodnie z art. 34 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych. (koszt obsługi netto) ustalono w kwocie 471.285,00 zł, co stanowiło równowartość 110.389,29 euro. Zamówienia udzielono w dniu 12.06.2020 r. na podstawie umowy Nr KR-20-00341/396839 zawartej z Bankiem Spółdzielczym w Jarocinie na udzielenie kredytu bankowego długoterminowego w kwocie 2.200.000,00 zł na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Gminy Chocz.
Kontrola przeprowadzonego postępowania nie wykazała nieprawidłowości.
- 3) Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na zagospodarowanie odpadów przeprowadzone w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy. Ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy – usługi w przedmiocie „Zagospodarowania odpadów komunalnych zmieszanych z terenu Gminy Chocz w 2020 r.” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 05.12.2019 r. pod numerem 550266089-N-2019. W ogłoszeniu zamieszczono następujące uzasadnienie wyboru trybu: „Usługi mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze”.
Pismem z dnia 5 grudnia 2019r. nr ZP.271.19.2019, skierowano „Zaproszenie do negocjacji” do Zakładu Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Jarocinie, Witaszyczki 1A. W odpowiedzi na zaproszenie do negocjacji ZGO Wielkopolskie Centrum Recyklingu pismem z dnia 12 grudnia 2019 r. nr ZGO Nr W/626/2019, poinformował zamawiającego, iż działając zgodnie z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2004/18/WE z dnia 31 marca 2004r. spółka nie musi brać udziału w postępowaniach przetargowych dotyczących zagospodarowania odpadów pochodzących z Gmin z Porozumienia, gdyż spełnia kryteria:
  - instytucja zamawiająca sprawuje nad spółką kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami,
  - przeważająca część działalności spółki jest prowadzona w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucję zamawiającą sprawującą kontrolę.Kontrola przedłożonej dokumentacji ww. postępowania wykazała, iż nie przeprowadzono z Wykonawcą negocjacji i z tego powodu nie sporządzono protokołu z negocjacji, co narusza art. 66 ust. 1 i art. 96 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zamówienia udzielono w dniu 20.12.2019 r. na podstawie umowy nr ZGO/5/2020 zawartej z Zakładem Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. Wielkopolskie Centrum Recyklingu z siedzibą w Jarocinie, na zagospodarowanie odpadów w Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Witaszyczkach. Okres obowiązywania umowy: od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

W § 5 ust. 7 umowy strony ustaliły wynagrodzenie należne prowadzącemu Instalację z tytułu przyjmowania do zagospodarowania odpadów komunalnych w okresie obowiązywania umowy nie przekroczy ogółem kwoty 385.920,00 zł z podatkiem VAT.

Aneksem nr 1 z dnia 27.08.2020 r. zawartym do umowy nr ZGO/5/2020 z dnia 20.12.2019 r. zmieniono § 5 ust. 7 umowy, w którym strony ustaliły wynagrodzenie należne prowadzącemu Instalację z tytułu przyjmowania do zagospodarowania odpadów komunalnych w okresie obowiązywania umowy nie przekroczy ogółem kwoty 570.000 zł z podatkiem VAT.

W Uchwale Nr III/22/2018 Rady Miejskiej Gminy Chocz z dnia 20 grudnia 2018 roku w sprawie budżetu gminy na 2019 rok, w § 14 ustalono kwotę 1.000.000 zł, do której Burmistrz może samodzielnie zaciągać zobowiązania na wydatki i zobowiązania, które nie są przedsięwzięciami.

W Uchwale Nr XVIII/130/2019 Rady Miejskiej Gminy Chocz z dnia 19 grudnia 2019 roku w sprawie budżetu gminy na 2020 rok, w § 13 ustalono kwotę 2.000.000 zł, do której Burmistrz może samodzielnie zaciągać zobowiązania na wydatki i zobowiązania, które nie są przedsięwzięciami.

- 4) Postępowanie w sprawie wyboru dostawcy paliwa – węgiel ekogroszek, o wartości szacunkowej 6.742,90 zł, co stanowiło równowartość 1.579,39 euro, przeprowadzono w trybie rozeznania cenowego formie zapytania ofertowego, w oparciu o przepisy obowiązującego w jednostce regulaminu zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych wartości 30.000 euro, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 4/2014 z dnia 17 kwietnia 2014 r.

W wyniku przeprowadzonego postępowania w dniu 27.12.2019 r. zawarto umowę Nr GK.7031.1.49.2019 z PHU ARAMIR w Pleszewie na dostarczenie paliwa – węgiel groszek, nie więcej niż 10 ton w całym okresie obowiązywania umowy. Cenę 1 tony ustalono na kwotę 593,50 zł bez VAT, 730,00 zł z VAT. (zgodnie z ofertą).

Postępowanie przeprowadzono zgodnie z obowiązującym w jednostce regulaminem.

- 5) Postępowanie w sprawie wyboru wykonawcy na „Wykonanie usunięcia ubytków w nawierzchniach bitumicznych na drogach gminnych na terenie Gminy Chocz” przeprowadzone w oparciu o przepisy obowiązującego w jednostce regulaminu zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych wartości 30.000 euro. Wartość szacunkową zamówienia ustalono w kwocie 16.344,00 zł na podstawie sporządzonego przedmiaru robót, co stanowiło równowartość 3.828,26 euro. W wyniku przeprowadzonego postępowania w dniu 15.07.2020 r. zawarto umowę nr IT.7226.05.02.2020. z GREGBUD Grzegorz Rybarczyk z Oleśca na wykonanie usługi związanej z usunięciem ubytków w nawierzchniach bitumicznych na drogach gminnych. W umowie określono maksymalną wartość wynagrodzenia 20.910,00 zł z VAT.

Postępowanie przeprowadzono zgodnie z obowiązującym w jednostce regulaminem.

12. Kontrola wykazała, iż gminne instytucje kultury sprawozdania roczne z wykonania planu finansowego jednostki, w szczególności nie mniejszej niż w planie finansowym złożyły z przekroczeniem terminu do ich złożenia (28 lutego roku następującego po roku budżetowym) określonego w art. 265 ustawy o finansach publicznych. (Dz. U. z 2019 poz. 869, ze zm.) tj.: Biblioteka Publiczna Gminy Chocz złożyła sprawozdanie roczne w dniu 30.03.2021 r. a Gminny Ośrodek Kultury w Chocz ułożył sprawozdanie roczne w dniu 31.03.2021 r.

Odpowiedzialnymi za powstałe nieprawidłowości są pracownicy w zakresie wykonywanych przez nich czynności oraz Burmistrz i Skarbnik poprzez nienależyte wypełnianie obowiązków wynikających z przepisów prawa.

II.

W wyniku kontroli zagadnień dotyczących naliczania i ewentualnej egzekucji udzielonych bonifikat w przypadkach określonych w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami w latach 2015 - 2020 ustalono, że w wymienionym okresie Gmina nie udzieliła bonifikat.

Nie wystąpiły też przesłanki uzasadniające wystąpienie Gminy z żądaniem zwrotu udzielonych bonifikat na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy.

III.

Przedmiotem kontroli kompleksowej było również osiągnięcie wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3 z uwzględnieniem art. 30a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 ze zm.) w jednostkach prowadzonych przez Miasto i Gminę Chocz.

Po ustaleniu średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli stażystów, kontraktowych, mianowanych i dyplomowanych oraz porównaniu wymaganych wynagrodzeń z faktycznie wypłaconymi w 2020 r. wynagrodzeniami ustalono, że wysokość średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela nie osiągnęli nauczyciele dyplomowani. W związku z tym wystąpiła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego w kwocie 24.333,79 zł, który został wypłacony w dniu 25.01.2021 r.

Przedstawiając Panu Burmistrzowi ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu wnosi o ich wykorzystanie w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz usprawnienia gospodarki finansowej, w tym poprzez realizację następujących wniosków pokontrolnych:

1. Zobowiązać Skarbnika i służby finansowe do wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz przestrzegania zasad zawartych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 poz. 217 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 poz. 342) oraz przepisów wewnętrznych, a w szczególności:

- 1) Dostosować politykę rachunkowości do obowiązujących przepisów prawa, a w szczególności uaktualnić wykaz stosowanych w księgowości programów komputerowych wraz z podaniem ich wersji oprogramowania oraz datą rozpoczęcia ich eksploatacji, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 1 ppkt. 3 lit. c) ustawy o rachunkowości.
  - 2) Raporty kasowe będące zbiorczymi dowodami księgowymi sporządzać zgodnie z art. 21 ustawy o rachunkowości.
  - 3) Przestrzegać zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia.
  - 4) Zobowiązać merytorycznie odpowiedzialnych pracowników do rzetelnego sprawdzania dowodów księgowych stosownie do § 5 pkt 11 i § 8 Instrukcji sporządzania, obiegu i kontroli dowodów księgowych dla Urzędu Miejskiego Gminy Chocz, wprowadzonej Zarządzeniem Nr 58/2015 Burmistrza Gminy Chocz z dnia 18.12.2015 r.
2. Sprawozdania Rb-27 sporządzać zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 poz. 1564, ze zm.).
  3. Dochody należne z tytułu podatków zabezpieczać na majątku podatnika na podstawie art. 34 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, ze zm.), zgodnie z którym Skarbowi Państwa i jednostce samorządu terytorialnego przysługuje hipoteka na wszystkich nieruchomościach podatnika, płatnika, inkasenta, następcy prawnego lub osób trzecich z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w sposób przewidziany w art. 21 § 1 pkt 2, a także z tytułu zaległości podatkowych w podatkach stanowiących ich dochód oraz odsetek za zwłokę od tych zaległości, zwana dalej "hipoteką przymusową".
  4. Zobowiązać właściwych merytorycznie pracowników do ustalania okresu zwolnienia z podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów, stosownie do przepisów art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333).
  5. Przestrzegać przepisów art. 6r ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888) w zakresie pokrywania kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi – dochodami z tytułu gospodarowania odpadami. Podjąć działania mające na celu zrównoważenie dochodów z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi z kosztami prowadzenia tej działalności w celu uniknięcia angażowania środków budżetu w celu sfinansowania kosztów systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.
  6. Sprawozdania do GUS sporządzać zgodnie ze stanem faktycznym, uwzględniając wskazówki zawarte w objaśnieniach do formularzy sprawozdań przedstawionych w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz. U. z 2017 r., poz. 837).

7. Zapewnić przestrzeganie zasad dokonywania wydatków publicznych określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021r. poz. 305), a mianowicie wydatki ponosić na cele i w wysokości ustalonej w uchwale budżetowej i planie finansowym jednostki. Ujęte w budżecie i w planie finansowym wydatki, stanowią nieprzekraczalny limit. Wydatków dokonywać w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
8. W decyzjach o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zamieszczać rozstrzygnięcie o odmowie przyznania zwrotu podatku akcyzowego w wysokości przekraczającej roczny limit zgodnie z art. 5 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 2188) oraz art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735).
9. Umowy na realizację zadań publicznych zawierać zgodnie z art. 15 ust. 4 w związku z art. 13 ust. 2 pkt 4 i art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057), w szczególności termin realizacji zadania określać zgodnie z terminem wskazanym w ogłoszeniu o konkursie oraz złożonej ofercie.
10. Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych przekazywać do Urzędu Zamówień Publicznych w terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm.) tj. do dnia pierwszego marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.
11. Udzielając zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki przeprowadzać negocjacje z wykonawcą stosownie do postanowień art. 213 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm.).
12. Zobowiązać gminne instytucje kultury do przedstawiania zarządowi jednostki samorządu terytorialnego sprawozdań rocznych z wykonania planu finansowego jednostki, w szczególności nie mniejszej niż w planie finansowym w terminie określonym w art. 265 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021r. poz. 305),
13. Na bieżąco przeprowadzać analizę poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń tak, aby nie zachodziła potrzeba wypłaty dodatków uzupełniających.

O sposobie realizacji wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania należy zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych powiadomić Regionalną Izbę Obrachunkową w Poznaniu w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do przepisów art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być

tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:
Rada Miejska Gminy Chocz